Muzeum v přírodě

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm — Vatašská dědina

Historie muzeí v přírodě sahá do konce 19. století, kdy se Skandinávií šířejícím tendence o zachování panského lidového stavitelství. Jednou z nich bylo založení stockholmského muzea Skansen, téměř dále pozmenovaná i muzeím v přírodě.

V Českých zemích byla vytvarnému odborů Národopisné výstava českoslovanská v Praze roku 1895, kde byly realizovány venkovní ve zastoupením takřka stovky lidových staveb. Bezprostředně navázalo otevření Staročeské chalupy v Přerově nad Labem. Vlastnou můžeme považovat za první zdařilou následováno expozicí v přírodě. Zásadním počátkem bylo založení Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm v roce 1925, které zůstávalo jediným skansenem až do poloviny 20. století. Tehdy se v důvodu rychlých změn ve společnosti začalo uvažovat o záchraně mnohých panského lidového stavitelství na jejich původním místě, ale přednostněvšího alternativou se stalo i jejich přenesení. Byly realizovány nové areály v Rožnově a vznikala další muzea – Strážnice, Kouřim, Vesický Kopec, Jednou z možností bylo vytvoření muzea přímo v místě s lidovými památkami, jak můžeme vidět v Třeboni, Zubrnci, Hlinsku – Betlémě, Přibacích nebo Rymnících. Rozvoj v současnosti vznikají nová muzea v přírodě různého rozsahu a zaměření – Vysoký Chlumec u Sedlčan, Rochus u Uherského Hradště, Pertoltice a další. Principy muzeí v přírodě lze využít také při dalších expozicích, jako jsou archeoskanzeny a technické památky.

Kynice — Chlapské — Stážnice — Strážnice/Lidové stavby

Český svaz muzeí v přírodě z.s.
Pataschova 147
756 61 Rožnov pod Radhoštěm
www.vmp.cz

Vesnické muzeum Pertoltice

Hospodný dům

Menší vesnické muzeum bylo založeno v roce 2010 občanským sdružením Lidové stavby, které převzalo soukromou sbírku jeho zakladatelů a vytvořilo expoziční prostory v jednotlivých objektech zachovaných v obci Pertoltice ve Frýdlantském výběžku. Zpřístupněné je od roku 2012. Expozice vystihuje patrovou hrázděnou dům, dle dendrochronologie dřevěné konstrukce datovaný do přelomu 18. a 19. století. Jeho přízemní hrol (mladší) dodává i netvrdo chlévnu zvlna. Další statkovy je vděná vesnická kovárna postavená roku 1893. Muzeum se snaží přiblížit návštěvníkům hospodaření na venkovi a život v místě zejména od 2. poloviny 19. do padesátých let 20. století. Výzkumy je prezentováno kovářské řemeslo, drobná výroba hudebních nástrojů, zemědělství menšího hospodáře v období mezi válkami, pravl, lift a Jetlem 1. poloviny 20. století.

Místo je specifické duchovností. Je povděčným odunem byla praktický úplně přerušena veškerá majetková i kulturní kontinuita. S ohledem na tento velikost a upořádání expozice se muzeum orientuje na menší skupiny návštěvníků, dle zájmu jsou připravovány doprovodné programy.

Kovárna — Hospodný dům — Hospodný dům — Hospodný dům — Kovárna

Vesnické muzeum Pertoltice
Lidové stavby z.s.
Dolní Pertoltice 198
463 73 Pertoltice
www.lidovestavby.info

Muzeum Kroměřížska
Soubor lidových staveb Rymice

Hlavní

Ve třetu rymické hrne se dá 19 stran rozdílná venice, která jatří k nejstarším v podhůří Hostýnských hor. Soubor místních panské hvoří nikoliv lidových staveb, věrný mlýn a renesanční hrz. Jedná se o unikátní soubor původních usedlostí drobných rolníků (zámožnějších sedláků), které zachycují stavební vývoj vrchovčanského domu. Všechny objekty chráněné statutem památky procházejí od 70. let 20. století postupnou stavební rekonstrukcí a jejich stavbě podobu je výsledkem práce Muzea Kroměřížska. Hlavním objektem je srubovou konstrukcí stěn a dřevěnou střešní krytinou. O chlévě domy s bílicovou střechou jsou vybaveny dobovým nábytkem a zařízením dokládajícím tradiční způsob života, řemeslnou práci a hospodaření zemědělčí na vrchovčanů Hané. Stavby leží na původních místech v obci a nabízí se tak možnost srovnání bývalého a současného způsobu života na hanáckém venkově.

Tvrz v Rymnících je cennou renesanční památkou, je součástí areálu hospodářského dvora a spolehlivě ve výjezu. Ivcí jedinečný komplex dokládající historii vrchovčanského hospodaření na Moravě. V přízemí tvrze jsou umístěny expozice věnující se bývalé kultuře regionu, dancovřku, historii obce a také věrnosti mlýnům.

Místní objekty pravidelně užívají programy pro širokou veřejnost. Mezi nejoblíbenější patří Velikonoce v Rymnících, Renesanční odpoledne, Vánočního nebo Vánoce v Rymnících.

Hlavní — Dům č. 8 — Jednoduchá — Hlavní — Hlavní

Muzeum Kroměřížska
Velké náměstí 38
767 11 Kroměříž
www.muzeum-km.cz

Muzeum Těšínska

Kostelní dřevěnka

Bohatou minulostí a přírodní krásy a hodnoty Těšínského Slezska mápasem podnože Moravskoslezskou a Českem Těšínské, Karviné, Jablunkově, Orlové, Petřvaldu a Hlučínové. Kromě stálých expozic a tematicky zaměřených dočasných výstav nabízejí také akcíví pro všechny generace návštěvníků.

Kotulova dřevěnka

Historická vila, moderní chalupa z roku 1781 s jedinečnou stodolou a větrným mlýnem upravené moderní zázemky na okraji Hlavního. Cílovemin areálu se muzeum snaží přispěnnout lidovou kulturu regionu, a proto při přípravě a realizaci také špatu spolupracuje s významnými osobnostmi místa. Mlýnárkého regionu i okolních stálí.

Archeopark Chotěbuz-Podobora

V roce 2001 byla v lokalitě vyznamenitou archeologickému nalezišti v Chotěbuzi-Podobře zahájena výstavba archeoparku. Rekonstrukce osad středověkého slovanského hradiště byla realizována v místě bývalého hradištního centra – akropole. Na jejím obvodu vyrostla mohutná palisáda ze mužů areál, v němž postupně vznikla několik repik dobových staveb. Výsledkem se dá prostor, ve kterém se nebouc návštěvníci seznámí se způsobem života starých Slovanů a to nejen prostřednictvím samotného areálu, ale také díky mnoha doprovodným akcím, během nichž návštěvníci zvyšují pýchy Čest a se Slovany vaří, vyrábí šperky i nástroje, kovů bronzů. Nadále připravují další cílevědy. Stálá archeologicko-přírodovědná expozice seznamuje návštěvníky s historií hradiska a okolí.

Kostelní dřevěnka — Kostelní dřevěnka — Kostelní dřevěnka — Archeopark — Archeopark

Kahulova dřevěnka
Hlaboká 4, 736 01 Havířov — Bludovice
Archeopark Chotěbuz-Podobora
Za Mostem, 735 61 Chotěbuz
www.muzeumtes.cz

Muzeum v přírodě Rochus
Uherské Hradiště

Strada i Bindu

Vznikající muzeum je součástí širšího projektu, jehož cílem je přeměna bývalého výjezdního cvičiště Rochus v Uherském Hradišti do podoby přírodního parku, který je koncipován jako odpočinková zóna pro obyvatele města a jeho návštěvníky. Střednědobém areálu je použitím kaple sv. Rocha – odtud název tohoto parku. Celková rozloha muzea, která vzniká na okraji areálu, by měla mít po dokončení 5 ha.

V průběhu 20. století bylo vyvinuto několik snah o vybudování muzea v přírodě v Uherském Hradišti, ale jejich realizace se nepodařila prosadit. Současné muzeum je koncipováno jako model vinařské venice na Uherskohradišťsku ve všech jejích funkčních a prostorových souvislostech. Zastoupeny budou všechny různých sociálních vrstev venice – tedy společenství dokládající vývoj lidového stavitelství regionu od konce 19. až po polovinu 20. století – zemědělské usedlosti s hospodářskými objekty, domkářská stavení, nadálejení domy vinohradníků a další vinohradnické stavby, veřejné objekty, technické stavby, zakázky a jiné drobnější objekty. Nebudou chybět ani agrikulturní expozice, na příklad vinice, louky, sady a pole.

Muzeum v přírodě Rochus je na samém počátku své existence. V roce 2012 byla do prostoru muzea přenesena stoupárská stodola z Břestku, v roce 2013 byl instalován vyřezávaný pomní kříž. V současnosti probíhá výstavba dalších objektů, která bude průběžně pokračovat.

Stodola — Kaple — Kaple — Kaple